

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta

Pöytäkirja

Aika 10.12.2024 16:00 - 16:59

Paikka Ravintola Roux, kabinetti Apteekin kamari, Rautatienkatu 7

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Wallenius Jani	puheenjohtaja	
	Storlöpare Janne	I varapuheenjohtaja	
	Kaasinen Hannu	II varapuheenjohtaja	
	Similä Neea	jäsen	
	Ruhberg Jukka	jäsen	
	Heikkinen Minna	jäsen	
	Öster Kirsi	jäsen	
	Uhrman Jani	jäsen	
	Kupiainen Anna Kaisa	jäsen	
	Ylä-Soininmäki Tauno	jäsen	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Kempainen Mika	rak.- ja ymp.valv. johtaja, esittelijä	
	Sivonen Markku	rakennuslupapäällikkö, asiantuntija	
	Alaluukas Juha	ympäristölupapäällikkö, asiantuntija	
	Löytty Petra	kaupungineläinlääkäri, asiantuntija	
	Nordberg Pia	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

Nimi

Tehtävä

Lisätieto

Rakennus- ja ympäristölupalaakunnan puolesta

Jani Wallenius

Pia Nordberg

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tauno Ylä-Soininmäki

Jani Uhrman

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 17.12.2024

Pia Nordberg

valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 103	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 104	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 105	Hulevesitulvariskien alustava arviointi 2024	6
§ 106	Kalastuksen järjestäminen Lahden kaupungin vesialueella Vesijärvellä 2025	9
§ 107	Päätös Tykkimäen Sora Oy:n maa-aineslupahakemuksesta, Nastola, Uusikylä	12
§ 108	Kunta-alan eläinlääkäreiden eläkkeen perustana olevien toimenpidepalkkioiden vahvistaminen vuodelle 2025	52
§ 109	Kiireellinen määräys, asumiskielto, Karistonkatu, Lahti	55
§ 110	Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon maksutaksa 1.1.2025	60
§ 111	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2025	62
§ 112	Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan toimivallan siirtäminen rakennusvalvonnan viranhaltijoille	65
§ 113	Toimenpidepyyntö rakennusvalvonta-asiassa; aitarakennelma	68
§ 114	Oikaisuvaatimus, purkamislupa 398-2024-162	71
§ 115	Rakennuslupa 398-2024-675	73
§ 116	Rakennuslupa 398-2024-680	75
§ 117	Rakennuslupa 398-2024-679	77
§ 118	Tiedoksi merkittävät asiat	79
§ 119	Muut asiat	80

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 10.12.2024

§ 103

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupautakunta, 10.12.2024

nro 11

§ 104

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Tauno Ylä-
Soininmäki ja Jani Uhrman.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 10.12.2024

§ 105

Hulevesitulvariskien alustava arviointi 2024

5560/11.00.02.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hulevesi-insinööri Juhani Järveläinen, puh. 050 559 4083

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, että Lahden kaupungin alueelta ei nimetä merkittäviä hulevesitulvariskialueita.

Perusteluosa

Hulevesitulvien hallinnasta säädetyn lain (Laki tulvariskien hallinnasta, 620/2010) mukaan kunta vastaa alueellaan hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta. Kunta tekee alustavan arvioinnin hulevesitulvistä aiheutuvista tulvariskeistä ja nimeää sen perusteella tarvittaessa merkittävät hulevesitulvariskialueet.

Lahden kaupunki ei edellisten v. 2011 ja 2018 tulvariskien hallinnan suunnittelukierroksien aikana tehtyjen alustavien arviointien perusteella nimennyt merkittäviä hulevesitulvariskialueita. Tulvariskilain 20 §:n mukaan tulvariskien alustava arviointi ja merkittävien tulvariskialueiden nimeäminen tarkistetaan tarpeellisin osin kuuden vuoden välein.

Tarkistamisessa noudatetaan soveltuvin osin mitä laissa ja asetuksessa säädetään.

Tulvariskilain mukainen Lahden kaupungin alueen hulevesitulvariskien alustava arviointi on tarkistettu vuonna 2024. Arvioinnin tarkistamisessa käytetyt menetelmät sekä sen tulokset ja johtopäätökset on esitetty liitteenä olevassa raportissa. Tarkistetun arvion perusteella Lahden kaupungin alueella ei ole esiintynyt hulevesitulvia, joista olisi aiheutunut tulvariskien hallinnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuja yleiseltä kannalta katsoen merkittäviä vahingollisia seurauksia. Kunnassa ei ole myöskään arvioitu esiintyvän mahdollisia tulevaisuuden hulevesitulvariskejä, joista aiheutuisi edellä tarkoitettuja vahingollisia seurauksia. Näin ollen merkittäviä hulevesitulvariskialueita ei esitetä nimettäväksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Hämeen ELY-Keskus, Lahti Aqua Oy, rakennus- ja ympäristövalvonta, kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus, elinvoimapalvelut, ehdotuksesta mielipiteensä esittäneet

Liitteet

- 1 Raportti: Hulevesitulvariskien alustava arviointi vuonna 2024 Lahden kaupungissa

- 2 Raportti: Lahden hulevesiverkoston toiminnallinen analyysi
- 3 Raportti: Nastolan hulevesiverkoston ja hulevesijärjestelmän kehittämissuunnitelma ja tulvariskien alustava arviointi

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 10.12.2024

§ 106

Kalastuksen järjestäminen Lahden kaupungin vesialueella Vesijärvellä 2025

5306/11.03.04.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vesiensuojelusuunnittelija Joonas Rajala p. 050 539 1696

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Myytävien pyydyslupamerkkien kokonaismäärä pidetään 250 kappaleessa. Lupatulot käytetään petokalaistutuksiin, jotka tehdään Vesijärven petokalarahaston kautta.

Perusteluosa

Vesijärvi on tärkeä osa Lahtea ja kalastus on tärkeä harrastus suurelle harrastajajoukolle. Lahden kaupunki myy vesialueelleen (1100 ha) rajoitetusti kalastuslupia pyydyskalastukseen. Tarkasti säädelty pyydyskalastus turvaa hyvät saalismahdollisuudet kaikille kalastajaryhmille ja mahdollistaa kestävän kalastuksen kotitalouksien omaan tarpeeseen.

Kaupungin vesialueelle myytävien pyydysmerkkien kokonaismäärä on rajoitettu kestävän kalastustason turvaamiseksi 250 kappaleeseen ja pyydysmerkkejä myydään enintään 2/hlö. Pyydysmerkkien määrä on viime

vuosina ollut riittävä suhteessa kysyntään. Pyydystekniset määräykset on kuvattu päätöksen liitteessä "Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla 2025".

Lahden kaupungin alueelta saadaan jatkossa pyydyslupatuloja noin 5000 euroa. Lisäksi Salpausselän kalatalousalueen kautta saadaan palautuksina viehekalastusmaksuja ja virkistyskalastusmaksuja yhteensä noin 4000 euroa. Lumatulot käytetään Vesijärven petokalaistutuksiin, jotka tehdään Vesijärven petokalarahaston kautta. Vesijärven petokalarahaston kautta tehtiin vuonna 2024 yli 25 000 euron petokalaistutukset, joten Vesijärven petokalakantojen hoitoon on saatu laaja rahoituspohja ja hyvä yhteistyö. Petokalarahaston kautta istutuksissa on mukana kaupungin lisäksi Salpausselän kalatalousalue, osakaskunnat, Vesijärvisäätiö yritystukijoinen ja kalastusseurat.

Näillä kalastusjärjestelyillä toteutetaan Lahden kaupungin omistamien vesialueiden kalastus Salpausselän kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti ja ekologisesti kestävästi. Samalla hyödynnetään kalaston tarjoamat ekosysteemipalvelut eri kalastajaryhmille ja järven tilan kohentamiseen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote:

Lahti-Piste / lahtipiste@lahti.fi

Salpausselän kalatalousalue / kalatalouskeskus@outlook.com

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Liitteet

Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla 2025

Liitteet

4 Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla Vesijärvellä 2025

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 107

Päätös Tykkimäen Sora Oy:n maa-aineslupahakemuksesta, Nastola, Uusikylä

4413/11.01.00.05/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja Aleks Hattunen 044 483 0054

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä maa-aineslain 7 §:n tarkoittamana ympäristönsuojeluviranomaisena Tykkimäen Sora Oy:n maa-aineslain 4 §:n mukaisen hakemuksen maa-aineksen ottamisesta kiinteistöiltä 532-409-1-1239, 532-409-1-1104 ja 532-409-1-908 perusteluosassa esitetysti ja antaa tässä päätöksessä maa-ainesten ottamista varten tarpeelliset määräykset.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

TIIVISTELMÄ

Tykkimäen Sora Oy hakee jatkolupaa olemassa olevalle maa-ainesten ottamisalueelle Nastolan Uudessakylässä, litin rajalla. Ottamistoimintaa kohdealueella on ollut vuodesta 1982. Ottamisalue sijaitsee Uutela Group Oy:n omistamilla tiloilla.

Alueella on tällä hetkellä voimassa oleva maa-aineslupa lokakuuhun 2024 asti, ja jatkolupaa haetaan 15 vuodeksi. Vuoden 2014 jälkeen kiviaineksia on otettu noin 25 000 m³ktr, joten nykyisestä ottamisluvasta on kiviainesta ottamatta noin 1 520 000 m³ktr. Vuosittaisen ottamismäärän arvioidaan olevan noin 101 000 m³ktr. Kokonaispinta-ala tiloilla on 32,9 ha. Suunnittelualan pinta-ala on 21,9 ha ja varsinaisen ottamisalueen pinta-ala on 11,6 ha. Suunniteltu ottamistaso on +96,00 (N2000).

Ottamistoimintaa suoritetaan alueella arkisin 06:00-22:00 sekä lauantaisin 06:00-18:00, pl. arkipyhät. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alueelta etelään ja länteen noin 500 m etäisyydellä. Ottamisalueella ei ole asutusta tai merkittävää virkistyskäyttöä.

Alueen ympäristö koostuu mäntyvaltaisesta kangasmetsästä, ottamisalueelta pintamaat ja puusto on pääosin poistettu.

Reunamuodostuma-alueella on tavattu uhanalaisuusluokkaan S kuuluvaa kangasvuokkoa, mutta kohdealueella sitä ei olla tavattu. Nisäkäslajit alueella ovat kangasmetsälle tyypillisiä, eikä harvinaisia tai poikkeuksellisia lajeja alueella ole tavattu. Ottamisalueella tai sen välittömässä lähietäisyydessä ei ole kulttuurihistoriallisia suojelukohteita tai muinaisjäänneksiä.

Noin 300 m päässä etelässä sijaitsee Lepomaan muinaisjäännealue.

Ottamisalueesta luoteeseen sijaitsee 300 m päässä Selkojärvi, ja koillisessa 500 m päässä Haramaanjärvi. Ottamisalueen pintavedet imeytyvät pääosin maaperään, vähäinen määrä valuu Selkojärven suuntaan, mutta ottamistoiminnalla ei katsota olevan vaikutuksia pintavaluntaan.

Selkojärven rannalla sijaitsee lähde. Pintavesillä ei ole vaikutusta lähteen tilaan niiden imeytyessä pääosin maaperään.

Ottamisalue sijaitsee merkittäväällä Nastonharju-Uusikylä B -nimisellä 1E luokan pohjavesialueella. Pohjaveden päävirtaussuunta on etelään. Lähin vedenottamo sijaitsee 3 km päässä ottamisalueesta. Ottamisen ei katsota vaikuttavan veden laatuun. Pohjavedestä tehdään laaja analyysi kolmen vuoden välein sekä suppea analyysi välivuositain.

Ottamisalueen maaperä kuuluu Salpausselän reunamuodostumaan. Maaperätutkimuksia ottamisalueella ei olla tehty tämän työn yhteydessä. Vanhojen tietojen perusteella maaperä koostuu sorasta ja hiekasta. Maakuntakaavassa, joka on saanut lainvoiman 2019, kohdealue on EO-merkattu sekä merkattu vaaleanpunaisella katkoviivalla maa-ainesten ottamisalueeksi. 2018 hyväksytyssä yleiskaavassa alue on myös EO/M merkitty. Alueen pohjoispuolella on 2002 hyväksytty Kymijoen-Mankalan rantayleiskaava, sekä 2020 vahvistettu rantayleiskaavan muutos. Asemakaavaa alueelle ei ole laadittu.

Aluetta maisemoidaan vaiheittain ottamisprosessin aikana. Ottamisalueen eteläpääty on jo maisemoitu. Kaivannaisjätteitä hyödynnetään maisemoinnissa sekä ottamisalueen luoteiskulmaan rakenteilla olevan meluvallin rakentamisessa. Ottamisalueelle on rakennettu tukitoiminnalle tarkoitettu hallirakennus, jossa säilytetään polttoainetta kaksoisvaippasäiliössä. Hallin lattia on päällystetty tiivisasfaltilla, jonka alla on bentoniittimatto. Halli on kunnallisessa sähköverkossa.

Ottamisalueella ei ole merkittävää vaikutusta alueen liikenteelle, ottamistoimintaan liittyvän liikennemäärän arvioidaan olevan 25 ajoneuvoa / vrk.

Ottamisalueen luiskan yläreuna merkataan paaluin ja huomionauhalla. Toimintaa tarkkaillaan ja siitä raportoidaan vuosittain valvovalle viranomaiselle.

LUVAN HAKIJAT JA YHTEYSHENKILÖ

Tykkimäen Sora Oy (Y-tunnus 0163369-4)

Tehontie 20, 45200 Kouvola

Vastuuhenkilö Mikko Gardemeister, Tykkimäen Sora Oy, 040 169 0007

ASIAN VIREILLE TULO

Hakemus on tullut vireille Lahden ympäristönsuojeluviranomaiselle 13.6.2024. Ympäristönsuojeluviranomainen edellytti hakemuksen täydennystä luontoselvityksen osalta. Tykkimäen Sora Oy toimitti luontoselvityksen 25.9.2024.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Alueelle on myönnetty maa-ainestenottoa ja -jalostamista koskien seuraavat luvat:

- Maa-aineslupa, Lahden kaupunki, Lahden seudun ympäristölautakunta, 21.10.2014, § 67
- Ympäristölupa, Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 3.5.2022, § 26

HAKEMUS

OTTAMISALUE JA TEHDYT MAASTOSELVITYKSET

Ottamisalue sijaitsee lähellä Lahden ja litin rajaa. Ottamisalue on osa Salpausselän reunamuodostumaa. Kiinteistöjen yhteispinta-ala, josta maa-

aineksenotolle haetaan lupaa, on 32,9 ha, josta suunnittelualueetta on 21,9 ha ja ottamisaluetta 11,6 ha.

Suunniteltu ottamisalue kartoitettiin Geops Oy:n toimesta lokakuussa 2013 ja muuttuneilta osin tehtiin täydennyskartoitusta 8.5.2024.

Maa-aineksen ottoalueelle on vuonna 2004 asennettu pohjaveden havaintoputki PVP2, josta on tarkkailtu pohjaveden pinnan korkeustasoa kolme kertaa vuodessa ja otettu vuosittain vesinäyte tarkkailuohjelman mukaisesti.

NYKYTILANNE, LUONNONOLOSUHTEET JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalue on osa I Salpausselän reunamuodostumaa. Lähiympäristö on mäntypuuvaltaista kangasmetsää. Alueesta pohjoiseen sijaitsee suo- ja järvalueita. Etelässä on Selkolantie ja Ylämaantie, rautatie ja valtatie 12. Selkolantien eteläpuolella sijaitsee Rudus Oy:n maa-ainestenottoalue. Alueen korkeustasot vaihtelevat välillä + 99...131. Ottamisalueelta on poistettu puusto ja pintamaat. Ottamisalueen länsireunalla kulkee sähkölinja.

Vuoden 2014 jälkeen alueelta on otettu kiviaineksia noin 25 000 m³ktr. Alueella on jäljellä kiviaineksia uuden ottosuunnitelman mukaan noin 1 520 000 m³ktr.

Asutus ja virkistys

Maa-ainesten ottoalueella ei ole asutusta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat etelässä noin 500 m etäisyydellä ottoalueen rajasta. Lännessä ja luoteessa lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 500...700 metrin

etäisyydellä ottoalueen rajasta Nastolan ja litin puolella. Ottamisalueella ei ole merkittävää virkistyskäyttöä.

Suunnittelualuetta ympäröivät metsät ja maasto ovat tavanomaisessa ulkoilukäytössä. Noin 500 metrin päässä on litin yleiskaavassa loma-asuntoalueeksi merkattu alue.

Pintavedet

Ottamisalueesta luoteeseen noin 300 m etäisyydellä sijaitsee Selkojärvi, jonka vesipinta peruskartan mukaan on tasolla +74,1 ja koillisessa noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsee Haramaanjärvi, jonka vesipinta on tasolla +76,2.

Maaperä

Ottamisalueella ei tehty maaperätutkimuksia tämän työn yhteydessä. Aikaisempien tietojen perusteella maa-aines on vaihtelevan pintahumuksen alla pääasiassa soraa ja hiekkaa. Maa-aines sisältää vaihtelevasti myös hienoainesta ja kiviä.

Maaomistus ja rajanaapurit

Ottamisalueen kiinteistöt ovat kokonaisuudessaan Uutela Group Oy:n omistuksessa. Suunnittelualuetta ympäröivät metsät ovat tavanomaisessa metsätalouskäytössä.

Lähimmät asuinrakennukset lännessä, Lahden ja litin puolella sijaitsevat noin 600 metrin päässä suunnitellun kaivun alueen rajasta.

Kaavoitus

Alueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava vuodelta 2014, joka on saanut lainvoiman 14.5.2019. Maakuntakaavassa kohdealue on EO-

merkitty sekä rajattu vaaleanpunaisella katkoviivalla maa-ainesten ottoalueeksi. Alueella on myös ohjeellinen ulkoilureitti (UR). Kohdealueen itäpuolella GE-merkattu Salpausselän arvokas harjualue.

Kohdealue on merkattu Lahden kaupunginvaltuuston 12.3.2018 hyväksymässä Uudenkylän osayleiskaavassa Y-204 merkinnällä EO/M, maa-ainesten otto, tai maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Alue on merkattu osayleiskaavaan Salpausselän alueella. Kaavassa on vihreillä palloilla merkattuna ulkoilureitti alueen pohjoispuolelle, lisäksi alueen eteläpuolella on z-merkitty sähkölinja.

Kohdealueen pohjoispuolella on litin kunnanvaltuuston 20.9.2002 hyväksymä ja KHO:n päätöksellä 19.10.2004 supistettu Kymijoen-Mankalan vesistöalueen rantayleiskaava. Tämän lisäksi alueen pohjoispuolella on litin kunnanvaltuuston 28.8.2018 hyväksymä ja KHO:n 24.11.2020 vahvistama Kymijoen-Mankalan Vesistöalueen rantayleiskaavan muutos.

Ottamisalueella ei ole asemakaavaa.

Kasvillisuus, eläimistö ja arvokkaat luontokohteet

Kiinteistöillä joille maa-aineksenotto kohdistuu, tehtiin vuoden 2024 elokuussa luontoselvitys. Luontoselvityksessä hyödynnettiin aiemmin tehtyjä selvityksiä, ympäristöhallinnon rekistereitä ja paikkatietoaineistoa, Suomen Lajitietokeskuksen tietoja sekä kohteesta kerättiin tietoja maastokäynnin avulla.

Suomen Lajitietokeskukseen on tallennettu alueelta huomionarvoisia lintulajeja koskevia havaintoja. Maastonselvityksessä ei todettu kohteita, jotka täyttäisivät luonnonsuojelulain mukaisten suojeltujen luontotyyppien,

vesilain mukaisten pienvesikohteiden tai metsälain mukaisten elinympäristöjen kriteerit. Luontoselvityksessä ei tehty havaintoja huomionarvoisista putkilokasveista tai muista eliölajeista. Alueella ei ole liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Maastoselvityksessä ei todettu lepakoille soveltuvia lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, eikä potentiaalisia tärkeitä saalistusalueita. Alueella ei arvioitu olevan muita huomionarvoisten eliölajien kannalta tärkeitä tai merkittäviä elinympäristöjä tai kohteita. Selvitysalueen luonnonolojen ja tehdyn asiantuntija-arvioinnin perusteella ei ehdoteta täydentäviä lajistonselvityksiä.

Maisema

Ottamisalueella ja sen lähiympäristössä on erilaisia ympäristötyyppejä. Pohjoisessa on suoalue ja luoteessa ja koillisessa on järviä, joihin on näköyhteys ottoalueen laelta. Lännessä ja lounaassa on soranottamisalueita, idässä kalliomuodostelma ja etelässä tiealueita ja rautatie.

Pohjoisen ja idän suuntaan lähialue on mäntypuuvaltaista kangasmetsää. Ottamisalue näkyy etelään Selkolantielle lähinnä vain tieliittymän kohdalta.

Ottamisalueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Kulttuurihistorialliset suojelukohteet ja muinaisjäännökset

Ottamisalueella tai sen lähiympäristössä ei ole kulttuurihistoriallisia suojelukohteita tai muinaisjäännöksiä. Alueen ulkopuolella, noin 500 metrin päässä suunnittelualueesta etelään, Ylämaantien ja rautatien välissä sijaitsee Lepomaan muinaisjäännösalue.

POHJAVESI

Ottamisalue sijaitsee Nastonharju-Uusikylä -nimisellä vedenhankintaa varten tärkeällä 1E-luokan pohjavesialueella (0453252 B). Alueella muodostuva pohjavesi on yhteydessä Alimmaisen vedenottamoon, jonka vesi muodostuu Selkojärven eteläpuolella ja vedenottamolta otettava vesi on tiiviiden savikerrosten alapuolelta otettavaa paineellista pohjavettä. Pohjaveden päävirtausuunta on etelään. Pohjaveden pinnankorkeus on lähivuosina alueelle asennetussa pohjavesiputkessa PVP2 noin + 86,30 mpy.

Pohjavesialueen lähin vedenottamo Alimmainen sijaitsee noin 3 km etäisyydellä ottamisalueesta. Lisäksi alueen talouksilla on omia porakaivoja. Ottamisalue ei sijaitse Alimmaisen vedenottamon suoja-alueella. Voidaan olettaa, että soranotto ei vaikuta merkittävästi Alimmaisen vedenottamon veden laatuun, sillä ottoalueen suojakerros todettuun ylimpään pohjavesipintaan on noin 10 metriä. Myöskään pohjaveden pinnankorkeuteen ei arvioida olevan vaikutuksia ottotoiminnasta.

Peruskarttaan on merkitty lähde, joka sijoittuu lähelle Selkojärven rantaa noin 300 metrin etäisyydelle maa-ainesten ottoalueesta.

Ottoalueesta luoteeseen vajaan kilometrin etäisyydellä litin kunnan puolella sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue: Selkola (0514252).

Pohjaveden tarkkailuohjelman mukaisesti keväällä 2023 pohjavesiputkesta PVP2 sekä lähteestä otettujen vesinäytteiden tulokset täyttävät Vna 1040/2006 mukaiset pohjaveden ympäristölaatonormit sekä STM 1352/2015 mukaiset talousveden laatusuositukset. Poikkeuksena lähteestä määritetty sameus (3,3 FNU) ylittää talousvedelle asetetun laatusuosituksen

(1 FNU), kuten on myös tehnyt aiemmin. Vuonna 2023 vesinäytteissä ei todettu laboratorion määritysrajat ylittäviä öljyhiilivetyjen tai VOC-yhdisteiden pitoisuuksia, eikä vesinäytteissä todettu koliformisien bakteerien pitoisuuksia.

MAA-AINESTEN OTTAMINEN

Ottamisalue

Suunnitelma-alueen pinta-ala on noin 21,9 ha, josta suunnitellun ottamisalueen pinta-ala on noin 11,6 ha. Ottamisalueen raja merkitään maastoon numeroiduilla puupaaluilla ottamisluvan myöntämisen jälkeen. Lisäksi kaivannosta varoitetaan lippusiimoilla tai kylteillä. Alueen itäpuolella kulkee 20 kV sähkölinja.

Massamäärät

Alueelta otettava maa-aines on hiekkaa ja soraa. Alueelta otettavan maa-aineksen jäljellä oleva kokonaismäärä on 1 520 000 m³ltr. Suunniteltu ottamisaika on 15 vuotta, jolloin vuotuinen ottamismäärä on keskimäärin 101 000 m³ltr.

Ottamistasot, -suunnat ja vaiheistus

Suunniteltu maa-ainesten ottotaso on ottamisalueella +96,00. Ottaminen etenee kolmessa vaiheessa. Alue maisemoidaan vaiheittain ottamisen edetessä vaiheistuksen mukaisesti suunniteltuun ottotasoon. Maa-ainesten ottoalueen eteläpääty on jo maisemoitu.

Ottaminen on tarkoitus toteuttaa koko ottamisalueen paksuisina rintauksina. Työteknisistä syistä ottaminen voidaan tehdä myös kerroksittain. Maa-aines otetaan rintauksen alapäästä. Rintauksen

luiskakaltevuudeksi muodostuu maa-aineksen kitkakulman perusteella noin 1:1,5.

Lopputilanteessa luiskat muotoillaan ottamisen jälkeen kaltevuuteen 1:3 ja maisemoidaan.

Pintamaiden, kivien ja puuston käsittely ja kaivannaisjättesuunnitelma

Alueelta on aiemmin poistettu puut ja pintamaakerros. Mahdolliset ottoalueella olevat pintamaat poistetaan ja pusikot raivataan kuitenkin ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista ja sijoitetaan kaivannaisjätealueelle alueen luoteiskulmaan. Kaivannaisjätteet hyödynnetään maisema- ja meluvallissa, jonka rakentaminen on jo aloitettu alueen luoteiskulmaan. Valliin sijoitetaan myös kaivun yhteydessä esiin mahdollisesti tulevia kiviä. Pintamaita arvioidaan olevan alueella 1 000 m³ltr. Pintamaita hyödynnetään myöhemmin ottoalueen maisemointiin mahdollisuuksien mukaan.

Työkoneet ja polttoaineet

Alueella käytetään pyöräkonetta mm. kuormien lastauksessa. Alueella ei säilytetä koneita jatkuvasti, pyöräkone tuodaan alueelle tarvittaessa. Koneita voidaan tarvittaessa säilyttää ja huoltaa hallissa tilapäisesti.

Työkoneissa käytettävä polttoaine tuodaan alueelle 3 m³:n kokoisessa kaksoisvaippasäiliössä, joka on sijoitettu lukittuun halliin.

Aggregaatti sekä polttoainesäiliö säilytetään tukitoiminnoille varatussa hallirakennuksessa, jonka lattia on päällystetty tiivisasfaltilla ja betoniittimatolla. Tämän lisäksi se on varusteltu hiekanerottimella ja umpikaivolla. Mahdolliset vuodot ohjataan umpisäiliöön. Ylitäytön estäjällä

varusteltu polttoainesäiliö varastoidaan suoja-altaalla varustettuun lukittuun konttiin, joka on tukitoimihalliin sijoitettu.

TYÖNAIKAISET JÄRJESTELYT

Liikennejärjestelyt

Ottamisalueen länsireunassa on lukitulla puomilla varustettu tieyhteys yhdystieltä nro 14501 (Selkolantie/Ylämaantie). Liikenne kulkee alueelta yhdystien kautta edelleen valtatie 12:sta, joka sijaitsee noin 900 metrin etäisyydellä ottamisalueesta. Ottamisalueen sisällä tehdään tarvittaessa uusia työmaateitä ottamisen edetessä.

Yhdystie nro 14501 keskimääräinen vuorokausiliikenne KVL oli 121 vuonna 2022 ja VT 12 keskimääräinen vuorokausiliikenne KVL oli 6611 ajoneuvoa/vrk (Väylävirasto, 2021). Yhdystiellä nro 14501 raskaan liikenteen osuus vuorokausiliikenteestä on noin 5 ajoneuvoa/vrk ja VT 12:lla raskaan liikenteen osuus vuorokausiliikenteestä on noin 1230 ajoneuvoa/vrk (Väylävirasto, 2021).

Suunniteltu vuosittainen maa-ainesten ottomäärä on noin 101 000 m³kr. Tämän perusteella maa-ainesten ottotoimintaan liittyväksi vuorokausiliikennemääräksi on arvioitu keskimäärin 25 ajoneuvoa/vrk. Maa-ainesten ottotoimintaan liittyvän raskaan liikenteen osuus VT 12 liikennemääristä on noin 2 %.

Maa-ainesten ottamisalueen eteläpuolella kulkevalle Lahti – Kouvola rautatielle on rakennettu Ylämaantien ylittävä silta, jolloin kuorma-autot eivät joudu ajamaan tasoristeyksen kautta.

Turvallisuus

Kaivuluiskan yläreuna merkitään maastoon merkkipaaluin ja lisäksi kaivalueesta varoitetaan lippusiimalla. Maa-ainesten ottaminen toteutetaan niin, että siitä aiheutuisi lähialueen asukkaille mahdollisimman vähän haittaa. Maa-ainesten ottamistoiminnassa noudatetaan viranomaisten antamia turvallisuusohjeita.

Energian käyttö

Tukitoiminnalle tarkoitettu rakennus on kunnallisessa sähköverkossa. Ottotoiminnan aikana tarvittavissa työkoneissa (murskain+seulalaitteisto) käytetään aggregaattia.

OTTAMISEN AIKATAULU

Vuonna 2014 myönnetty ottolupa on voimassa 21.10.2024 asti. Jatkoa nykyiseen ottamistoimintaan haetaan 15 vuodeksi.

Maa-ainesten ottaminen tapahtuu arkisin klo 6.00–22.00. Tuotteiden kuormausta ja kuljetusta tehdään maanantaista perjantaihin klo 6.00-22.00 ja lauantaisin klo 6.00–18.00 välisenä aikana pois lukien arkipyhät.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN VÄHENTÄMINEN SEKÄ JÄLKIHOITO

Asutus ja virkistys

Maa-ainesten ottotoiminnalla ei ole välittömiä vaikutuksia asutukseen. Ottamisalueella ei ole aktiivista virkistyskäyttöä. Suunnittelualuetta ympäröivät ja sen ulkopuoliset alueet säilyvät ennallaan mahdollista virkistyskäyttöä varten.

Pinta- ja pohjavedet

Maa-ainesten ottotoiminta lisää pohjaveden muodostumista avoimilla olevilla ottamisalueen osilla. Tästä syystä pohjaveden pinta saattaa hieman nousta. Pohjaveden pinnan tasoa ja laatua tarkkaillaan säännöllisesti tarkkailuohjelman mukaisesti.

Alueen sadevedet imeytyvät maaperään pääosin jo suunnittelualueella. Mahdolliset alueen ylimääräiset pintavedet ohjataan ottamisalueen luoteiskulmasta edelleen avo-ojiin.

Normaalitilanteessa toiminnasta ei aiheudu haittavaikutuksia pohjaveteen tai maaperälle, tukitoiminnalle varatun alueen päällystämällä ja polttoaineen varastorakennuksella estetään haitalliset vaikutukset poikkeustilanteessa.

Kasvillisuus, eläimistö ja arvokkaat luontokohteet

Maa-ainesten ottaminen on jo hävittänyt ottoalueen metsäkasvillisuuden.

Maa-ainesten ottamisaluetta reunustavalla puustolla on merkitystä erityisesti lintujen pesimäympäristöjen säilymisen vuoksi.

Maisema

Maa-ainesten ottaminen muuttaa pysyvästi alueen maisemarakennetta. Ottamisalue ei näy kokonaisuudessaan järvelle päin. Nykyisin Selkojärvelle päin näkyvän rintauksen laajuus ei suunnitellun ottamisen myötä suurene merkittävästi.

Ottoalueen näkyvyys etelään tiealueelle päin on myös valtaosin rajoitettua.

Kaukomaisemassa ottamisalue erottuu maisemasta Salpausselän reunamuodostelman madaltumisena.

Melu

Toiminnan meluvaikutuksia on käsitelty murskauksen ympäristölupa-asian yhteydessä. Maa-aineksen ottamisen meluvaikutus on vähäisempään kuin murskaustoiminnan, minkä takia meluasiala ei tarkastella laajemmin tämän maa-ainesluvan yhteydessä.

Pöly

Pölyä aiheutuu kuormauksista, työmaan sisäisestä liikenteestä ja kuljetuksista. Tuulisella säällä myös varastokasat pölyävät. Pääasiassa pölyäminen rajoittuu ottamisalueelle. Sateisina vuodenaikoina pölyn leviäminen on ilmankosteudesta johtuen vähäisempää.

Kastelulla vähennetään tarvittaessa maa-aineksen ottamisesta syntyviä pölyhaittoja. Mm. maa-ainekuormat ja varastokasat kastellaan tarvittaessa. Kasteluvesi tuodaan alueella säiliössä. Työmaateiden pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla sekä teiden säännöllisellä kunnostuksella. Kastelussa käytetään suolaamatonta vettä. Ottoalueen kuoppamainen muoto estää myös osaltaan pölyn leviämisen ympäristöön.

Jälkihoito ja maisemointi

Kun kaivalueen kaivutaso on saavutettu, suoritetaan aina tämän jälkeen luiskien loiventaminen tarkoitusta varten ottamisalueelle jätetyillä maamassoilla luiskakaltevuuteen 1:3. Luiskien ylä- ja alareunat maisemoidaan riittävän suuria pyörityssäiteitä käyttäen ja luiskat muotoillaan luonnonmukaisesti vaihteleviksi.

Maisemointi tehdään vaihteittain ottamistoiminnan edetessä ja saavuttaessa suunnitellun kaivutason. Maisemointi tehdään ensin luiska-alueille ja sen jälkeen ottoalueen pohjalle.

Ottamisalueelle tehdään jälkihoitotoimenpiteenä kasvualusta seuraavalla tavalla: pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 15 cm paksu hiekkakerros. Hiekkakerroksen päälle levitetään 5 cm paksu humuskerros, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua humusta. Hiekka voidaan ottaa kaivualueelta tai tarvittaessa tuoda muualta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Kasvualustalle tehdään kylvöt tai istutukset.

Mikäli ottamisalueella ei ole pintahumuskerroksen rakentamiseen riittävästi humusmassoja, on humusta tuotava muualta. Pintahumuskerros tehdään puhtaista humusmaista, esim. rakennuspohjilta kuorituista pintamaista. Saven tai epäpuhtaiden ylijäämämassojen tuonti alueelle on kielletty. Metsitys tehdään istuttamalla tai kylvämällä. Tavoitteena on männyn ja koivun muodostama sekapuusto. Alarinteille on mahdollista istuttaa myös kuusia. Alkuvaiheessa lehtipuuston osuus voi olla melko suuri, jotta lehtikarikkeen muodostuminen olisi nopeaa. Ohjeellinen taimien määrä on 2 500 hehtaarille.

Maa-ainesten ottoalueen eteläosa on jo osittain maisemoitu.

Ottamisalueen maisemointi on suunniteltu tehtäväksi vaihteittain. Maisemointi etenee oton edistyessä. Kaikki alueet maisemoidaan ottoluvan loppuun mennessä.

TARKKAILU

Alueelta otettavista maa-ainesmääristä pidetään kirjaa ja niistä raportoidaan vuosittain kunnan valvovalle viranomaiselle maaliskuun loppuun mennessä. Lisäksi kirjaa pidetään toiminta-ajoista, polttoaineiden kulutuksesta, toiminnan johdosta syntyvistä jätemääristä sekä mahdollisista poikkeustilanteista, myös koneiden kuntoa seurataan säännöllisesti.

Pohjavedentarkkailu toteutetaan Lahden seudun ympäristöpalvelujen viranhaltijapäätöksen 27.4.2015/3 § mukaisesti. Tarkkailuohjelma sisältää pohjaveden laaduntarkkailun ja pohjaveden pinnankorkeustason tarkkailun. Vesinäytteistä tehdään tarkkailuohjelman mukaisesti laaja analyysi kolme vuoden välein ja välivuosina suppea analyysi. Vuonna 2024 vesinäytteistä otetaan taas laajempi analyysipaketti.

Toiminnanharjoittaja raportoi vesitarkkailutulokset vuosittain maaliskuun loppuun mennessä valvovalle viranomaiselle.

Mittauksissa ja näytteenotossa käytetään kokenutta, sekä osaavaa henkilöstöä ja soveltuvaa kalustoa. Mittausvälineet kalibroidaan laitevalmistajan ohjeen mukaisesti.

Ympäristöluvan, maa-ainesluvan sekä pohjaveden tarkkailutiedot kootaan vuosittain yhteenvetoraporttiin, joka toimitetaan Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle aina seuraavan vuoden helmikuuhun mennessä, raportissa on esitettävä seuraavat tiedot:

- otettujen maa-ainesten määrä
- toiminta-ajat ja murskauspäivien lukumäärä

- murskatun aineksen määrä
- varastoidut maa-ainesten jalosteet ja niiden määrät vuoden lopussa
- polttoaineen kulutustiedot
- varastoitujen öljyjen ja muiden kemikaalien määrät
- syntyneet jätteet, niiden kokonaismäärät, tyhjennysten suorittajat ja toimituspaikat
- kasteluun käytetyn veden määrä ja tiedot muusta pölynsidonnasta
- tiedot pohjaveden tarkkailusta
- mahdolliset melumittaukset
- selvitys mahdollisista öljyvuodoista ja muista onnettomuustilanteista
- toiminnassa vuoden aikana tapahtuneet muutokset

ALUEEN KÄYTTÖ OTTAMISTOIMINNAN JÄLKEEN

Ottamistoiminnan päätyttyä alue palautetaan metsätalouskäyttöön.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on kuulutettu 3.10.2024. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävänä 3.10.–11.11.2024 Lahden palvelutorin Lahti-Pisteessä sekä Lahden kaupungin verkkosivuilla www.lahti.fi/ajankohtaista kohdassa kuulutukset. Naapureilla ja niillä, joiden oikeutta tai etua hakemuksessa esitetty toiminta saattaa koskea, on ollut mahdollisuus muistutuksen tekemiseen. Myös muilla kuin asianosaisilla on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiasta.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta annettiin yksi muistutus. Muistutuksessa ei vastustettu luvan myöntämistä maa-aineksen otolle.

Lausunnot

Lausuntopyynnöt lähetettiin seuraaville tahoille:

Lahti Aqua Oy, Lahden kaupungin ympäristöterveys, Lahden kaupunkisuunnittelun vastuualue, Hämeen ELY-keskus ja Päijät-Hämeen pelastuslaitos.

Lahden kaupungin ympäristöterveydellä ei ollut huomautettavaa ~~Rudus Oy:n~~ **Tykkimäen Sora Oy:n*** hakemukseen, edellyttäen, että toiminta tapahtuu hakemuksessa ilmoitetulla tavalla. ***korjattu hallintolain 51 §:n nojalla 10.12.2024/PN.**

Lahden kaupungin kaupunkisuunnittelu lausuu hakemuksesta seuraavaa:

Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava. Ottoalue sijoittuu kaavassa maa-ainesten ottoalue/maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (EO/M). Merkintä tarkoittaa, että alue palautuu maa- ja metsätalousalueeksi ottotoiminnan päättymisen ja alueen maisemoinnin jälkeen. Maa-ainesten ottaminen on yleiskaavan mukaista.

Lisäksi kaavassa on Salpausselkää kuvaava kaavamerkintä (ss) ja määräys, jonka mukaan maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta. Ottoalue sijoittuu tärkeälle pohjaveden muodostumisalueelle. Maa-ainesten otosta ei saa aiheutua vaaraa pohjavesiolosuhteiden muutoksille tai pohjaveden laadulle.

Ottamisalueen luoteisrajalla kulkee ylimaakunnallinen ulkoilureitti, joka on osayleiskaavassa osoitettu ulkoilureitti-merkinnällä. Maa-ainesten ottosuunnitelmassa reitti on huomioitu. Alueen jälkikäyttö maa- ja

metsätalousalueena on hyvin huomioitu alueen maisemointisuunnitelmassa.

Alueen maankäytön suunnitelmat eivät ole muuttuneet edellisen luvan myöntämisen jälkeen. Maankäytön näkökulmasta ei ole estettä uuden maa-ainesluvan myöntämiselle.

Hämeen ELY-keskus lausuu hakemuksesta seuraavaa:

Päijät-Hämeen pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen -projektissa (POSKI) alue on luokiteltu maaperän kiviainesten ottoon osittain soveltuvaksi alueeksi, jolla maa-ainesotto on mahdollista, jos siitä ei aiheudu merkittävää luonto- ja maisema-arvojen tuhoutumista, eikä toiminnasta aiheudu asutukselle ja ympäristölle muutakaan merkittävää haittaa tai vaaraa.

Toiminta sijoittuu Nastonharju-Uusikylä -nimiselle (0453252 B) vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (luokka 1E). Pohjavesialueella sijaitsevat Lahti Aqua Oy:n Alimmaisien ja Uudenkylän pohjavedenottamot. Maa-ainestenottoalue ei sijaitse vedenottamoiden valuma-alueella. E-luokituksen perusteena on luonnontilainen ja merkittävä lähteikköalue, joka sijaitsee pohjavesialueen itäosassa, noin 1 km ottamisalueesta itään. Ottamisalue ei sijaitse lähteikön valuma-alueella.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on mahdollista toteuttaa siten, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon seuraavaa:

- Pohjavesialueella maaperän suojakerrospaksuuden pohjaveteen tulee olla vähintään 4 metriä.
- Mahdollisesti esiin tulevan kalliopinnan yläpuolelle tulee jättää vähintään metrin kerros irtomaa-ainesta.
- Maa-ainestenoton vaikutuksia pohjaveden laatuun ja määrään tulee tarkkailla vähintään ottamissuunnitelmaan liitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Viimeistään oton edetessä vaiheeseen II, tulee myös ottamisalueen lounaisosaan asentaa pohjaveden laadun tarkkailuun soveltuva havaintoputki ja tarkkailla pohjaveden laatua ja pinnankorkeutta myös siitä.
- Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle ja ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään (POVET/Pisara) suorasiirtoina tarkkailun toteuttavan laboratorion tai konsultin toimesta.
- Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueen jälkihoito tulee vaiheistaa niin, että kerralla avoinna olevan ottamisalueen pinta-ala on enintään 4 ha. Kaivua ei saa ulottaa vielä avaamattomille alueille, jos edellä mainittu pinta-ala ylittyy. Alueet, joille ei maisemoinnin yhteydessä levitetä pintamaita ja joiden kasvillisuus ei ole vielä kehittynyt, tulee laskea mukaan avoinna olevaan pinta-alaan.
- Ottamisalueen osat, joilla lopullinen ottamistaso on saavutettu, tulee jälkihoitaa ennen kuin maa-ainesten ottoa muualla jatketaan.
- Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa.
- Polttoainesäiliöiden sekä seulontalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

- Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperän pohjavesialueelle ei ole mahdollista.
- Ottamisalue tulee jälkihoitaa ottamisen edetessä tai välittömästi ottamisen päätyttyä. Jälkihoitotyöt tulee tehdä lupakauden aikana.
- Ottamisalueelle tulee jälkihoitotoimenpiteenä muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 15 cm vahvuinen kerros hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa humusta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Kasvualustalle kylvetään alueelle luonteenomaisia kasvilajeja tai nurmikkoa. Puustoksi istutetaan sekametsää.
- Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri vastuualueen lausunto:

Maantien 14501 (Selkolantie) suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 44 §). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 1. mom.).

Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 2. mom.).

Maa-ainesottotoiminta kiinteistöillä tulee tapahtua kokonaisuudessaan maantien tie- ja suoja-alueen ulkopuolella.

Kulku maa-ainestenottoalueelle tulee järjestää olemassa olevasta liittymästä, joka sijaitsee kiinteistöllä 532-409-1-1104 noin tierekisteriosoitteessa 14501/885/oikea. ELY-keskus muistuttaa, että kulku maa-ainestenottoalueelle tulee järjestää yhdestä liittymästä. Kiinteistöllä oleva toinen liittymä, tierekisteriosoitteessa 14501/845/oikea, tulee poistaa käytöstä. Liittymän poistolle tulee hakea työlupa. Hakuohjeet löytyvät osoitteesta: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/tyolupa-tiealueella-tyoskentelyyn>.

Liittymä (tierekisteriosoitteessa 14501/845/oikea) tulee poistaa käytöstä.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 14501. Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maanteiden

liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue suhtautuu pääsääntöisesti kielteisesti hulevesien ja puhdistettujen jätevesien johtamisen maantien sivuojaan.

Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen myönnetään, on ottamisluvasta viivytyksettä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle. Ilmoitus pyydetään tekemään sähköisen asioinnin sivustolta (https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/uusi/ely_permit_decision_soil) löytyvällä uuden maa-ainesluvan ilmoituslomakkeella. Lupapäätös ja ottamissuunnitelma sekä mahdolliset muut lupaan liittyvät asiakirjat pyydetään liittämään ilmoituslomakkeeseen tai toimittamaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.hame@ely-keskus.fi. Jos sähköinen asiointi ei ole mahdollista, tulee asiakirjat toimittaa paperisena.

Hakijan vastineet

Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon:

Hakija tuo esille alla mainittuihin kohtiin tarkennuksen. Muuta huomautettavaa ei hakijalla ole ELY-keskuksen lausuntoon.

Hakija ehdottaa, että jos maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueen jälkihoito tulee vaiheistaa niin, että kerralla avoinna olevan ottamisalueen pinta-ala on enintään 10 ha. Perusteluna 10 hehtaarin tarpeelle on sekä alueella oleva maa-aineksen laadullinen vaihtelu alueittain ja syvyyksittäin että alueilla lisäksi tarvitaan eri laatuksille massoille varastotilavuutta.

Erilainen maa-aines soveltuu eri käyttötarkoituksiin, jolloin isompi alue mahdollistaa erilaisten materiaalien paremman hyödyntämisen.

Alueelle on jo rakennettu huoltohalli, jossa tapahtuu koneiden tankkaus ja säilytys ja joka on myös tarkastettu viranomaisen toimesta, alueella olevan murskauksen ympäristöluvan valvonnan yhteydessä.

Seulontalaitteiden alle asennetaan lupaehtojen mukaiset suojaukset.

Vastine Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -
vastuualueen lausuntoon:

Hakija tuo esille, että kulku maa-ainesten ottoalueelle tapahtuu vain yhtä liittymää käyttäen ja toista vanhaa liittymää ei käytetä. Liittymän poistolle tullaan hakemaan tarvittavat työluvut.

Vastine kaupunkiympäristön palvelualueen lausuntoon:

Hakija tuo esille, että kulku maa-ainesten ottoalueelle tapahtuu vain yhtä liittymää käyttäen ja toista vanhaa liittymää ei käytetä. Liittymän poistolle tullaan hakemaan tarvittavat työluvut.

Vastine Lahden kaupunkiympäristön palvelualueen lausuntoon:

Hakijalla ei ole huomautettavaa Lahden kaupunkiympäristön palvelualueen lausuntoon.

Vastine Lahden ympäristöterveyden lausuntoon:

Hakijalla ei ole huomautettavaa Lahden ympäristöterveyden lausuntoon.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Lupa-aika ja ottomäärä

1. Lupa myönnetään viideksitoista (15) vuodeksi 1 520 000 k-m³:n maa-ainesmäärälle. Vuotuinen ottomäärä on noin 101 000 k-m³. Maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, lupapäätöstä noudattaen ja vakuuden ollessa voimassa. (MAL 10 §, 21 §)
2. Luvansaajan tulee ilmoittaa vuosittain otettujen maa-ainesten määrä ja laatu tammikuun loppuun mennessä sekä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristöhallinnon tietohallintopalveluun että Lahden ympäristönsuojeluviranomaiselle. (MAL 23 a §, 10 §, MAA 9 §)

Vakuus (MAL 11 §, 12§)

3. Ennen maa-ainesten oton aloittamista luvansaajan on asetettava maa-aineslain 11 § ja 12 §:n mukainen vakuus, joka kattaa luvan voimassaoloajan. Vakuuden suuruus on 54 000 euroa. Maa-aineslupa ei ole voimassa ennen kuin vakuus on annettu ja Lahden ympäristöpalvelut on sen hyväksynyt.

Vakuuden on oltava voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Lahden ympäristöpalvelut voi tarvittaessa tarkistaa vakuuden suuruutta luvan voimassaoloaikana, mikäli asetetun vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä maa-aineslain mukaisten lupamääräysten suorittamiseksi.

Vakuudeksi hyväksytään joko raha- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus, rahalaitokseen tehty rahatalletus tai muu valvontaviranomaisen hyväksymä vakuus. Talletustodistukseen tai muuhun irtaimeen panttiin on liitettävä pantinantajan

panntaussitoumus ja talletustodistukseen lisäksi pankin sitoumus säilyttää valvontaviranomaiselle panttioikeus talletukseen. Vakuus voidaan vapauttaa vaiheittain valvontaviranomaisen päätöksellä. (MAL 11 §, 12 §)

Kaivu-, rajaus- ja valvontamerkinnot sekä varotoimenpiteet

4. Luvansaajan on noudatettava voimassa olevaa ympäristölupaa ja ottamissuunnitelmaa siltä osin, mitä ei ole esitetty lupamääräyksissä. (MAL 3 §, 11 §, 16 §)
5. Ottamisalueen ympärille tulee jättää suojaetäisyys häiriintyviin kohteisiin. Suojaetäisyyden on oltava vähintään 10 metriä ottamisalueen rajasta naapuritilan rajaan ja olemassa oleviin lähimpiin asuinrakennuksiin vähintään 100 metriä. Ottamisalueen ja naapurin rajan välisellä 10 metrin vyöhykkeellä ei sallita mitään ottamiseen liittyvää toimintaa maisemointia lukuun ottamatta. Rajavyöhykkeen maisemointi on tehtävä siten, että vyöhykkeellä mahdollisesti olemassa oleva suojapuusto on pyrittävä säilyttämään. (MAL 4b §, 11 §, MAA 2 §)
6. Ennen ottamistoiminnan aloittamista on sekä ottamisalueen että kaivualueen rajat merkittävä selvästi maastoon valvontaa varten. Ottamisalueelle on asetettava kiinteät ja tukevat korkeusmerkinnät, joista sekä maa-ainesten ottaja että valvontaviranomainen voivat seurata ottamistoiminnan etenemistä. (MAL 11 §, 14 §, MAA 2 §, 7 §)
7. Maa-ainesten ottamista ei saa ulottaa tasoa +96 alemmaksi. Alin ottamistaso ei saa olla 4 metriä lähempänä pohjaveden pintaa. Mikäli kallio nousee tämän tason yläpuolelle, on kallion päälle jätettävä vähintään metrin paksuinen maakerros. (MAL 3 §, 11 §)

8. Ottamisen aikaisista jyrkistä luiskista on varoitettava ja huolehdittava siitä, ettei kaivualueelle pääse muodostumaan sortumavaaraa aiheuttavia jyrkkiä luiskia tai talvella routalippoja. (MAL 11 §, MAA 2 §, 7 §)
9. Asiattomien pääsy kaivualueelle on estettävä katkaisemalla tarpeettomat kulkuväylät vankoin puomein tai massiivisilla esteillä. Luvaton liikkuminen alueella on kiellettävä ja ilmoitettava siitä näkyvästi. (MAL 11 §, MAA 2 §, 7 §)
10. Toiminnasta syntyvän melun ja pölyn leviämistä on estettävä käyttämällä parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja parhaita käytäntöjä. (MAL 11 §)

Asutukselle ja liikenteelle aiheutuvan haitan vähentäminen

11. Toiminta ottamisalueella ja ottamisalueen liittymätiet sekä kuljetukset on hoidettava siten, että toiminnasta aiheutuvat maisema-, pöly-, melu- ja värinä Haitat ovat mahdollisimman vähäisiä ja siten, ettei toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Ilman kasvillisuutta olevaa hiekkapintaista ottamisaluetta ja työmaatietä on niiden pölytessä tarvittaessa kasteltava suolattomalla vedellä silloinkin, kun alueella ei ole aktiivista toimintaa. (MAL 3 §, 11 §, MAA 2 §)
12. Kulku maa-ainesten ottoalueelle tulee järjestää Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri vastualueen lausunnon mukaisesti kiinteistöllä 532-409-1-1104 noin tierekisteriosoitteessa

14501/1/885/oikea sijaitsevaa liittymää käyttäen. Tieräkisteriosoitteessa 14501/1/845/oikea oleva liittymä tulee poistaa käytöstä. (MAL 11 §)

Vesien, maaperän ja luontoarvojen suojelu

13. Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden, pintavesien tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Alueen rintauksiin ei saa sijoittaa pohjaveden muodostumisen ja maisemoinnin kannalta alkuperäistä maa-ainesta hienojakoisempaa tai heikompilaatuista maa-ainesta. (MAL 3 §, 11 §, MAA 2 §, 5 §)

14. Mikäli alueella havaitaan törmäpääskyjen pesintärinteitä, on niitä suojeltava ottamistoiminnan aikana ja on otettava huomioon, että pesäpaikkojen hävittäminen tai pesinnän hävittäminen tai pesinnän häirintä pesintäaikana on kiellettyä luonnonsuojelulain nojalla. (LSL 70 §)

Pohjaveden tarkkailu

15. Maa-aineksenoton vaikutusta pohjaveden laatuun on seurattava 17.4.2015 laaditun tarkkailuohjelman mukaisesti. Viimeistään oton edetessä vaiheeseen II, tulee myös ottamisalueen lounaisosaan asentaa pohjaveden laadun tarkkailuun soveltuva havaintoputki ja ottaa se mukaan tarkkailuun. Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa sähköisesti vuosittain helmikuun loppuun mennessä Lahden ympäristöpalveluille, ymparistopalvelut@lahti.fi, Hämeen ELY-keskukselle, kirjaamo.hame@ely-keskus.fi, lahtiaqua@lahtiaqua.fi sekä ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään (POVET/Pisara). (MAL 3 §, 11 §, MAA 2 §, 6 §)

16. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava pohjaveden laadun yhteistarkkailuun, jos sellainen järjestetään. (MAA 6 §)

Poltonesteet ja vaaralliset aineet

17. Alueella käytettävien vaarallisten aineiden varastointi sekä koneiden ja laitteiden sijoitus, säilytys ja tankkaus on järjestettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu pohjaveden, pintaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Vaarallisten aineiden valuminen ympäristöön on estettävä mahdollisissa onnettomuustilanteissa sekä säiliöiden tai laitteistojen rikkoutuessa. Mikäli ottotoiminnassa on pitkiä taukoja, tulee vaarallisten aineiden varastointia alueella välttää ja polttonestesäiliö tyhjentää. (MAL 11 §)
18. Alueella käytettävät vaaralliset aineet, kuten poltto- ja voiteluaineet, on säilytettävä ottosuunnitelmassa esitetystä hallirakennuksessa. Kyseiset aineet on sijoitettava säilytettävien aineiden tilavuutta vastaavaan, reunoiltaan korotettuun sekä nesteitä läpäisemättömään tiiviiseen suoja-altaaseen. (MAL 11 §)
19. Polttoainesäiliöiden on oltava hyväkuntoisia kaksoisvaippasäiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliötä on pidettävä hallirakennuksessa. Säiliöt on varustettava tyyppikilvellä, laponestolla, ilmaputkella, lukittavalla täyttöaukolla sekä ylitäytönestimellä. Säiliön polttoaineletkulla on oltava kannaketeline. Säiliössä on oltava lukittava pumppu sekä lukittavilla sulkuventtiileillä varustettu tankkauslaitteisto (lukittava pistooli tai vastaava) työajan ulkopuolella tapahtuvan asiattoman käytön estämiseksi. Säiliön käyttövarusteet on säilytettävä lukittavassa suojakotelossa. (MAL 11 §)
20. Työkoneiden pidempiaikaista säilytystä alueella toiminta-ajan ulkopuolella vartioimattomina on vältettävä. Mikäli työkoneita

- säilytetään toiminta-alueella, on ne pidettävä lukittuina tiivispohjaisella tukitoiminta-alueella. Toiminta on järjestettävä siten, että työkoneiden tai muiden laitteistojen rikkoutuessa aineiden valuminen ja liukeneminen ympäristöön on estetty. (MAL 11 §, MAA 2 §)
21. Työkoneiden huollot tulee tehdä tukitoimintaa varten rakennetun hallin sisällä. (MAL 11 §, MAA 2 §)
  22. Umpisäiliö tulee tarvittaessa tyhjentää tarpeen mukaan. Umpisäiliöstä tyhjennetty mahdollisesti öljypitoinen vesi tulee toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn. Umpisäiliön tyhjennyksestä sekä huolto- ja korjaustoimenpiteistä on pidettävä kirjaa. (MAL 11 §)
  23. Tukitoiminta-alueen sekä murskaus- ja seulontalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojausrakenteen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava, että työkoneiden polttoaineen tankkauksen aikana tapahtuvat mahdolliset vuodot kerääntyvät suojatulle alueelle. Seulontalaitteiston ja työkoneiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta. (MAL 11 §)
  24. Mikäli alueella tapahtuu öljyvahinko tai muun ympäristölle vaarallisen aineen vuoto, on siitä viipymättä ilmoitettava pelastusviranomaiselle ja Lahden kaupungin ympäristöpalveluille sekä ryhdyttävä välittömästi toimiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinkoja varten alueelle on varattava helposti saataville riittävästi imeytysainetta ja työntekijät on koulutettava toimimaan oikein vahinkotilanteissa. Työkoneissa ja

laitteissa on oltava pelastus- ja ympäristöviranomaisen yhteystiedot sekä opastus mahdollisia vaaratilanteita varten. (MAL 11 §)

Jälkihoito, maisemointi ja lopputarkastus

25. Koko ottamisalueen jälkihoitotöiden on oltava valmiit luvan voimassaoloaikana. Jos ottamisalueen maisemointiin tähtääviä jälkihoitotoimenpiteitä ei ole aloitettu viimeistään vuotta ennen sitä ajankohtaa, jolloin maa-ainesluvan mukaan jälkihoito on oltava suoritettu, korotetaan perittävää valvontamaksua maa-ainestaksan mukaisesti 30 %. (MAL 3 §, 5 §, 11 §, MAA 2 §)
26. Jälkihoito tulee toteuttaa hakemuksessa ja ottosuunnitelmassa esitetysti. Ottamisalueen pohjalla ja luiskissa ei saa suorittaa massanvaihtoja. Kaivu tulee suorittaa siten, että luiskat on loivennettavissa rintauksen yläosasta saatavilla massoilla. (MAL 11 §)
27. Alueelle ei saa tuoda maa-ainesta muualta ilman valvontaviranomaisen suostumusta. Alueen humuskerroksen palauttamiseen voidaan käyttää alueen ulkopuolisia puhtaita humusmaita, mutta niiden puhtaus on varmistettava ja massojen käytöstä on sovittava etukäteen Lahden kaupungin ympäristöpalveluiden kanssa. Maiden lähtöpaikoista, määrästä sekä laadusta on pidettävä kirjaa. Kirjanpito on näytettävä valvovalle viranomaiselle vuositarkastuksen yhteydessä. (MAL 11 §)
28. Maa-ainesluvan voimassaoloajan päättyessä luvansaajan on pyydettävä lopputarkastusta maa-ainesten ottoa valvovalta viranomaiselta. Lopputarkastuksessa selvitetään onko maa-ainesluvan lupaehtoja noudatettu. Lisäksi alueella on suoritettava jälkitarkastus 3 vuoden kuluttua lopputarkastuksesta. Jälkitarkastuksessa selvitetään, ovatko

istutukset onnistuneet. Luvansaajan on pyydettävä jälkitarkastusta valvovalta viranomaiselta. (MAL 3 §, 5 § ja 11 §, MAA 2 §, 7 §)

Ottajan korvausvelvollisuus

29. Luvansaaja vastaa korvausvelvoitteista, jotka maa-ainesten ottamisesta saattavat aiheutua. (MAL 9 §)

PERUSTELUT

Maa-ainelain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainelain 3 §:n 1 momentissa rajoitetaan aineiden ottamista siten, ettei aineksia saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista; luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-ainelain 3 §:n 2 momentissa edellytetään, että alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-ainelain 3 §:n 3 momentti rajoittaa maa-ainesten ottamista meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentissa edellytetään, että ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

YKSILÖIDYT PERUSTELUT

Lupa maa-ainesten ottamiseen on mahdollista myöntää maa-aineslain 10 §:n mukaan määräajaksi, yleensä enintään 10 vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan myöntää enintään 15 vuodeksi. Erityisinä syinä pidetään hankkeen laajuutta, esitetyn suunnitelman laatua ja muita maa-aineksen ottamisessa huomioon otettavia seikkoja sekä sitä, että ottaminen kohdistuu maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesottamiseen varatulle alueelle (MAL 10 §:n 2 momentti). Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena 15 vuodeksi. (lupamääräys 1)

Ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Luvan vakuuden on oltava voimassa luvan antopäivästä lähtien. Luvan täytäntöönpano ei tee muutoksen hakua hyödyttömäksi, sillä maa-ainesten ottoalue vastaa sijainniltaan, laajuudeltaan ja syvyyksilöllisyydeltään aiempaa lupa-alueita. Luvan vakuuden on oltava niin suuri, että sillä voidaan korvata ne haitat, vahingot ja kustannukset, jonka lupamääräysten noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa. Vakuuden määrän laskennassa on hyödynnetty vuoden 2023 Maa-ainesten ottaminen, opas aineiden kestävä käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisu 2023:30) esitettyjä vakuuden keskimääräisiä hintoja. (lupamääräykset 1 ja 3)

Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain ilmoittaa maa-aineslain 23 a §:n mukaisesti lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu.

(lupamääräys 2)

Ottamissuunnitelman noudattamista koskevalla määräyksellä vältetään ja rajoitetaan maa-ainesten ottamisesta aiheutuvia haittoja. Muutoin tulee noudattaa ympäristölupaa tai ottamissuunnitelmaa. (lupamääräys 4)

Maa-ainekset on otettava ottamissuunnitelmaan merkityltä, tarkoin rajatulta alueelta. Jotta valvontaviranomaisen on mahdollista valvoa maa-ainesten ottoa maa-aineslain 14 §:ssä ja maa-ainesasetuksen 7 §:n edellyttämällä tavalla, on ottamisalueelle asennettava riittävä määrä kestäviä ottamisalueen pohjatason korkeusmerkintöjä. Jotta lupa-alueen ylityksiä ei pääse tapahtumaan ottamisen aikana, on kaivuraja merkittävä maastoon maa-aineslain 11 §:n mukaisesti ennen ottamistoiminnan aloittamista. Suojaetäisyys naapuritilan rajaon on Ympäristöministeriön ohjeen mukainen. (lupamääräykset 5 ja 6)

Pohjaveden muodostumisedellytyksiä ja laatua pyritään turvaamaan rajoittamalla ottamissyvyyttä ja säilyttämällä pohjaveden muodostumisedellytykset riittävän paksussa alkuperäisessä maa-aineksessa. Massanvaihtokiellolla estetään pohjaveden muodostumisen kannalta alueen alkuperäistä maa-ainesta heikompilaatuisen maamassan sijoittaminen kuopan pohjalle ja rintauksiin. (lupamääräys 7)

Jyrkät rintaukset aiheuttavat putoamisriskin. Asiattomilta pääsy alueelle on kiellettyä maa-aineslain 11 §:n perusteella ja putoamisriskistä on varoitettava alueella liikkuvia. (lupamääräykset 8 ja 9)

Maa-ainesluvan saajan on maa-aineslain 3 §:n mukaan suunniteltava ja järjestettävä ainesten ottaminen niin, ettei toiminnasta aiheudu asutukselle

tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. (lupamääräys 10)

Liikenne ottoalueelle ja sieltä pois on järjestettävä muuta liikennettä vaarantamatta, huomioiden Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto. (lupamääräys 11 ja 12)

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee tärkeällä, vedenhankintaan käytetyllä pohjavesialueella, jossa ovat voimassa ohjeelliset maakuntakaavan suunnittelu- ja suojelumääräykset, jotka korostavat alueen pohjaveden suojelun merkitystä vedenhankinnan kannalta. Myös maa-aineslupahakemuksesta annetuissa lausunnoissa on kiinnitetty huomiota pohjaveden suojeluun. Lupa-alueella on hyvin vettä läpäiseviä sora- ja hiekkakerroksia, mitkä muodostavat otolliset maaperäolosuhteet pohjaveden muodostumiselle. Laaja-alaisen soranoton on todettu ympäristöhallinnossa tehtyjen tutkimusten perusteella lisäävän pohjaveden laadun ja pinnan korkeuden vaihtelua sekä pohjaveden pilaantumiseriskiä. (lupamääräys 13)

Alueen läheisyydessä sijaitsevalla maa-ainestenottoalueella on todettu törmäpääskyjen pesiä. Päätökseen on annettu lupamääräys pesien ja lintujen suojelemiseksi luonnonsuojelulain mukaisesti. (lupamääräys 14)

Pohjavesinäytteenotto on tehtävä asiantuntevasti, jotta saadaan laadukkaita ja vertailukelpoisia mittaustuloksia. (lupamääräys 15 ja 16)

Pohjavesitietojen toimittaminen Lahden kaupungin ympäristöpalveluille, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Lahti Aqualle on tarpeen valvonnallisista syistä. (lupamääräys 15)

Pohjavesialueen pohjavesiä tarkkaillaan pääosin luvanhaltijoittain. Pohjaveden suojelu on kuitenkin lähtökohtaisesti tehokkainta järjestää

siten, että kerätään olemassa olevat pohjavesitiedot yhteen ja tarkkaillaan koordinoitusti pohjavesiä kokonaisuutena. (lupamääräys 15 ja 16).

Maaperän sekä pinta- ja pohjavesien likaantumiseriskiä aiheuttavat etenkin maa-aineksen ottamisalueiden työkoneissa käytetyt polttoaineet ja niiden varastointi. Polttoaineiden käsittely- ja säilytysmääräyksillä varmistetaan maa-aineslain 11 §:n ja maa-ainesasetuksen 2 §:n mukaisesti, etteivät polttoaineet aiheuta maaperän tai pinta- ja pohjavesien likaantumiseriskiä. Polttonesteiden, kemikaalien ja vaarallisten jätteiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta näiden aineiden joutuminen maaperään voidaan estää. (lupamääräykset 17–24)

Jälkihoitotyöt on toteutettava luvan voimassaoloaikana, jotta niiden toteutumista voidaan valvoa. (lupamääräys 25 ja 26)

Maa-ainesasetuksen 2 §:ssä on esitetty maa-aineslupahakemuksen ja sen liitteeksi vaadittavan maa-aineslain 5 §:n mukaisen ottamissuunnitelman sisältö. Asetuksen 2 §:n mukaan suunnitelmassa on esitettävä mm. ottamisalueen jälkihoito ja arvio jälkihoitokustannuksista sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhempi käyttö. Maa-aineslain 3 §:n mukaan ottaminen on suoritettava siten, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. (lupamääräykset 26)

Kiinteistöä ei saa käyttää maankaatopaikkana eikä lupa-alueen massoja saa vaihtaa, vaan luiskien loivennukset ja maisemointi tulee tehdä pääsääntöisesti lupa-alueelta kuorituilla ja jyrkistä rintauksista luiskatuilla massoilla. Koska ottamisen alussa kuorittu orgaaninen pintamaa ei normaalisti riitä uuden maannoksen rakentamiseen, voi luvansaaja tuoda rajoitetusti ja valvotusti puhtaita humusmaita alueen ulkopuolelta uuden kasvualustan muodostamiseen jälkihoitovaiheessa. Mikäli ottamisalueen

ulkopuolelta halutaan tuoda maamassoja alueen jälkihoitoa varten, on niiden puhtaudesta ja sopivuudesta rakentamiseen varmistuttava. Lupamääräyksellä varmistetaan, etteivät nämä massat aiheuta pohjaveden pilaantumisvaaraa tai lähialueen asutukselle maa-aineslain 3 §:n mukaista haittaa. (lupamääräys 27)

Lopputarkastuksessa on mahdollista todeta maa-ainesasetuksen 7 §:n ja 8 §:n mukaisesti, onko luvansaaja noudattanut asetettuja lupaehtoja lupa-aikana ja voidaanko asetettu vakuus palauttaa. (lupamääräys 28)

Maa-aineslain 9 §:ssä todetaan, että jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on haittaa kärsineen kiinteistön omistajalla tai haltijalla oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. (lupamääräys 29)

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

VN asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta (442/2014)

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Maa-ainesten kestävä käyttö, Opas maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten, Ympäristöhallinnon ohjeita 1, Ympäristöministeriö, Helsinki 2023

LUVAN KÄSITTELYMAKSU

Hakemus maa-aineksenotosta on tullut vireille 8.8.2023, joten tästä päätöksestä peritään Lahden kaupungin ympäristölautakunnalle maa-aineslupakäsittelystä aiheutuvat kulut maa-ainestaksan 1 § ja 2 § (Lahden kaupungin ympäristölautakunta 19.1.2021) mukaisesti.

Perusmaksu hakemuksen ja suunnitelman tarkastamisesta on **441,00 €**.

Hakemuksen tarkastusmaksu lasketaan hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan 0,007 €/m³, kun myönnetty ottomäärä on alle 1 000 000 k-m³. Yli 1 000 000 k-m³:n osalta tilavuuden mukainen maksu on 50 % edellisestä. Koska hakemuksen suunniteltu maa-aineksen ottomäärä on 1 520 000 k-m³ on maa-ainesmäärän mukainen tarkastusmaksu siten $(1\,000\,000 \times 0,007) + (520\,000 \times 0,007 \times 0,5) = 8\,820 \text{ €}$.

Naapurien kuulemisesta peritään naapuria kohden 52,50 euroa eli 10 naapuria x 52,50 euroa = **525 €**.

Maksu vakuuden hyväksymisestä ja tarkastamisesta on **105 €**.

Luvan käsittelymaksu on yhteensä **9 450,00 €**.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote lausunnon antajille:

-Hämeen ELY-keskus, kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

-Lahden ympäristöterveys, terveydensuojelu@lahti.fi

-Lahden kaupunkisuunnittelu, sanna.suokas@lahti.fi

Ote hakijalle:

-Mikko Gardemeister, mikko.gardemeister@tykkimaensora.fi

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

-Pekka Huotari, pekka.huotari@tykkimaensora.fi

Kuulutus

Lehtikuulutus

Laskutus lainvoimaisen päätöksen jälkeen Provinciale

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 10.12.2024

§ 108

Kunta-alan eläinlääkäreiden eläkkeen perustana olevien toimenpidepalkkioiden vahvistaminen vuodelle 2025

4896/02.02.05.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungineläinlääkäri Petra Löytty p. 050 559 4047

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää vahvistaa eläinlääkintähuoltolain 19 §:n mukaisten kunta-alan eläinlääkäreiden eläkkeen perustana olevien palkkioiden määrät vuodelle 2025 Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkäreille ja vakinaisten eläinlääkärien sijaisille, muille tilapäisille viranhaltijoille ja tilapäisille päivystäjille liitteen mukaisesti.

Perusteluosa

Julkisten alojen eläkelain (81/2016 86 §) mukaan kunnaneläinlääkäriin eläke määräytyy kunnan maksaman virkapalkan lisäksi eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 19 §:n mukaisista toimenpidepalkkioista, jotka eläinlääkäri perii eläinten omistajilta ja haltijoilta. Kunnan monijäsenisen toimielimen tulee vahvistaa 31.12.2024 mennessä kaupungin praktikkoeläinlääkäriin ja/tai ulkopuolisen päivystäjän toimenpidepalkkioiden enimmäismäärä vuosipalkkiona ja/tai päiväpalkkiona vuodelle 2025. Vahvistettujen

toimenpidepalkkioiden mukaan määräytyvät työnantajan ja palkansaajan eläkemaksut. Keva on ilmoittanut eläinlääkäreiden eläinlääkintähuoltolain 19 §:n mukaisten palkkioiden enimmäismääräksi 55 792,32 € vuodelle 2025.

Vahvistuspäätöksessä ilmoitetaan palkkioiden enimmäismäärä eläinlääkäreittäin sekä tieto siitä, mitä palkkioiden määrää käytetään vakinaisten eläinlääkärien sijaisilla ja muilla tilapäisillä viranhaltijoilla sekä tieto siitä, mitä palkkioiden määrää käytetään viikonloppu- ym. päivystäjillä, jotka eivät ole vakinaisessa virassa. Vahvistuspäätöstä ei enää tarvitse toimittaa Kevaan erikseen.

Lahden kaupungilla on vuonna 2025 kolme vakituista praktikkoeläinlääkärin virkaa eläinlääkintähuoltolain mukaisten eläinlääkäripalveluiden ja kiireellisen eläinlääkärinavun järjestämiseen. Yö- ja viikonloppupäivystyksen järjestämisestä Lahden kaupungilla on sopimus Hollolan kunnan isäntäkuntana hallinnoiman Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kanssa siten, että Päijät-Hämeen ympäristöterveys hallinnoi eläinlääkäripäivystystoimintaa. Sopimuksen mukaan Lahti vastaa päivystyksestä osuudella 3/12.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden päivystysrenkaassa Lahden päivystysosuutta hoitavan sijaiseläinlääkärin eläke määräytyy kaupungin maksaman palkan lisäksi toimenpidepalkkioista, jotka eläinlääkäri perii eläinten omistajilta ja haltijoilta.

Päivystysrenkas on jaettu kahteen osa-alueeseen, jotka muodostuvat seuraavasti:

1. Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Padasjoki ja Sysmä. Päivystyspiirissä toimii 12 eläinlääkärinä, joista yhdeksän Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kunnaneläinlääkärinä ja kolme Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkärinä.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

2. Orimattila

Päivystyspiirissä päivystyksestä vastaa erillisen sopimuksen mukaisesti Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaala.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote ja liite: Provincia Oy ( ), Jaana Lounasranta ( ),
( ), Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkärit (Salla
Nevalainen, Nina Nihtilä, Sara Salmio, Mikael Haapalehto, Venla-Maria
Uutela)

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 109

Kiireellinen määräys, asumiskielto, Karistonkatu, Lahti

5297/11.02.01.01/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Terveydensuojeluinsinööri Karoliina Viitamäki p. 044 483 0072

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää vahvistaa viranhaltijan kiireellisenä antaman määräyksen.

Asumiskiellon purkamisen edellytyksenä on, että hiirikanta on saatu hallintaan, hiiret asunnosta pois ja hiirien torjuntatoimista ongelman uudelleen toteutumisen estämiseksi taloyhtiössä on annettu riittävä selvitys. Lisäksi asunto ja sen iv-kanavat tulee puhdistaa asianmukaisesti. Asumiskielto voidaan purkaa, kun Lahden ympäristöterveyteen toimitettujen selvitysten ja raporttien perusteella sekä terveydensuojeluinsinöörin kohdekohtaisella tarkastuskäynnillä todetaan toimenpiteet riittäviksi ja terveyshaitta siten poistetuksi.

Päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta,

ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Karistokankatu [REDACTED] asukkaat ovat ilmoittaneet 5.11.2024 tehdyssä ilmoituksessa asunnossa esiintyvän poikkeuksellista pölyä runsaasti sekä rakenteissa liikkuvan hiiriä. Asuntoon on myös tullut ilmanvaihtokanavien kautta runsaasti kärpäsiä.

Lahden ympäristöterveyden terveydensuojeluinsinööri Karoliina Viitamäki teki asuntoon tarkastuksen 18.11.2024 sekä 27.11.2024. 18.11.2024 tarkastuksella oli lisäksi läsnä huoneiston asukas [REDACTED] sekä kiinteistömanageri [REDACTED], joka [REDACTED] edustaja. Asunnossa ei havaittu poikkeavia hajua sisään astuttaessa. Heti ulko-ovelta oli nähtävissä hiirien jätöksiä ja jätöksiä oli nähtävissä eri puolilla asuntoa mm. eteisessä, olohuoneessa, keittiössä, keittiön altaassa, yläkerrassa, vuoteissa. Sisätiloissa nähtiin tarkastuksen aikana myös elävä hiiri, joka juoksi eteisestä olohuoneeseen. Poikkeavan runsasta pölykertymää havaittiin erityisesti yläkerran tilojen pinnoilla. Pöly oli väriltään harmaan vihertävää.

27.11.2024 tehdyllä tarkastuksella oli läsnä asukas [REDACTED]. Tarkastuksella havaittiin, että asunnossa oli asennettuna useampia hiirenloukkuja, kuten Lahden ympäristöterveyteen olikin ilmoitettu tehdyn. Loukuissa ei tarkastushetkellä havaittu hiiriä. Alakerran vuoteissa havaittiin hiirien tekemiä ruokavarastoja (jyviä) kahdessa eri kohdassa, niiden läheisyydessä oli myös hiirien jätöksiä.

Edellä mainittujen tietojen sekä tarkastuksien perusteella terveydensuojeluinsinööri teki kiireellisen asumiskieltopäätöksen siihen

asti, kunnes hiirikanta on saatu hallintaan, hiiret asunnosta pois ja hiirien torjuntatoimista ongelman uudelleen toteutumisen estämiseksi taloyhtiössä on annettu riittävä selvitys. Lisäksi asunto ja sen iv-kanavat tulee puhdistaa asianmukaisesti. Asumiskielto voidaan purkaa, kun Lahden ympäristöterveyteen toimitettujen selvitysten ja raporttien perusteella sekä terveydensuojeluinsinöörin kohdekohtaisella tarkastuskäynnillä todetaan toimenpiteet riittäviksi ja terveyshaitta siten poistetuksi.

Päätöksestä ei kuultu asianosaisia.

Kiireellinen määräys oli perusteltu, koska:

- Asunnossa on todettu tarkastuksilla runsaasti hiirien eritteitä / jätöksiä, jotka ovat Terveydensuojelulain 763/1995 1§:n ja 27§:n tarkoittama terveyshaitta. Hiiret ovat sotkeneet eritteillään ja jätöksillään tiloja eteisessä, olohuoneessa, keittiössä, keittiön altaassa, yläkerrassa, vuoteissa. Asukkailla ei ole ollut mahdollisuutta asua asunnossa niin, että he välttyisivät tällä hetkellä altistumatta jätöksille ja niiden sotkemalle irtaimistolle ja tiloille.
- Hiirien eritteisiin ja jätöksiin liittyy vahvasti suuri hygieniä- ja tautiriski.
- Terveydensuojeluviranomainen voi terveydensuojelulain 27 §:n nojalla kieltää tai rajoittaa asunnon käyttöä, jos terveyshaitta on ilmeinen ja on syytä epäillä sen aiheuttavan välitöntä vaaraa eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä.

Liitteet: tarkastuskertomus 18.11.2024 tapahtumatunnus 1810637 sekä tarkastuskertomus 27.11.2024 tapahtumatunnus 1815835.

Asiaa koskeva lainsäädäntö:

Terveydensuojelulaki (763/1994 & muutokset)

26 § Asunnon ja muun oleskelutilan terveydelliset vaatimukset

Asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa.

27 § Asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyvä terveyshaitta

Jos asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevalle, toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä.

...

Jos terveyshaitta on ilmeinen ja on syytä epäillä sen aiheuttavan välitöntä vaaraa, haittaa ei voida korjata tai jos terveydensuojeluviranomaisen määräystä haitan poistamiseksi ei ole noudatettu, eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä, terveydensuojeluviranomainen voi kieltää tai rajoittaa asunnon tai muun oleskelutilan käyttöä.

51 § Terveydensuojelua koskevat määräykset

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi.

...

Kiireellisessä tapauksessa valvontaa suorittava kunnan viranhaltija saa antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen. Kielto tai määräys on viipymättä saatettava kunnan terveydensuojeluviranomaisen ratkaistavaksi.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 10.12.2024

§ 110

Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon maksutaksa 1.1.2025

5309/02.02.05.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava terveydensuojeluinsinööri Tomi Bondarew p. 050 518 4485

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden rakennus- ja ympäristölupalaakunta päättää hyväksyä Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon maksutaksan 1.1.2025 alkaen.

Perusteluosa

Ympäristöterveydenhuollon laeissa säädetään valvontakohteelta tai toiminnanharjoittajalta perittävistä maksuista, jotka koskevat lakien perusteella tehtyjä tarkastuksia, näytteenottoja ja näytteiden tutkimista, ilmoitusten ja hakemusten käsittelyä, myönnettyjä myyntilupia sekä muuta valvontaa. Maksullista on myös tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvonta silloin, kun määräysten antaminen perustuu säännösten noudattamatta jättämiseen. Maksujen perusteista ja taksasta päättää Lahden rakennus- ja ympäristölupalaakunta, joka toimii Lahden kaupungin alueella ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tarkoituksena kunnan monijäsenisenä valvonta- ja

terveydensuojeluviranomaisena. Maksujen suuruus saa vastata enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia.

Ympäristöterveydenhuollon taksassa on perusteltu sekä taulukoitu lakialoittain eri suoritteista perittävät maksut. Viranhaltijan työtunnin hintaa korotetaan 1.1.2025 alkaen 70 eurosta 76 euroon.

Lahden kaupungin Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2025 käsitellään rakennus- ja ympäristölupalaakunnassa 10.12.2024.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Kuulutus

Säädöskokoelma

Liitteet

- 5 Ympäristöterveydenhuollon taksa 2025, Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 111

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2025

5310/11.02.01.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava terveydensuojeluinsinööri Tomi Bondarew p. 050 518 4485

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä Lahden ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman vuodelle 2025.

Perusteluosa

Ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä valvontasuunnitelmat, joiden mukaan ympäristöterveydenhuollon valvontaa tehdään. Laeissa on määritelty valvontasuunnitelmien sisältö ja lisäksi keskusviranomaiset ovat antaneet tarkempia ohjeistuksia suunnitelmien laatimiseen.

Kunta voi siirtää muuta ympäristöterveydenhuollon toimivaltaansa delegointisäädöksillä viranhaltijoille, mutta kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma, joka sisältää eri toimialueiden yksityiskohtaiset suunnitelmat, hyväksytään aina kunnan

ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa monijäsenisessä toimielimessä, joka Lahdessa on Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta.

Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma on laadittu vuodelle 2025. Suunnitelma ohjaa Lahden ympäristöterveyden toteuttamaa valvontaa ja kuvaa valvonnan taustalla olevaa lainsäädäntöä, valvonnassa käytettäviä resursseja sekä valvonnan priorisointiperusteita eri toiminnoille. Suunnitelma toimii perusteena ympäristöterveydenhuollon toimintaa säätelevässä lainsäädännössä edelleylle maksulliselle valvonnalle. Valvontasuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon keskusvirastojen, Valviran ja Ruokaviraston, laatimat valtakunnalliset valvontaohjelmat vuosille 2025–2028.

Valvonnasta 1.1.2025 alkaen perittävät maksut on määritelty Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksassa, josta päätetään rakennus- ja ympäristölupalautakunnassa 10.12.2024.

Henkilöstöressurssien käyttö:

Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvat säännölliset, riskiarvion perusteella määritellyt tarkastuskäynnit, lakeihin perustuva näytteenotto sekä vuosittain vaihtuvat valvontaprojektit.

Muu työaika käytetään muihin lakisääteisiin tehtäviin, kuten asiakasyhteydenottojen perusteella tehtäviin tarkastuksiin, ruokamyrkytys-epidemioiden selvittämiseen, terveyshaittaepäilyjen johdosta tehtäviin asunnontarkastuksiin, häiriötilanteisiin varautumiseen, erilaisten lausuntojen ja todistusten kirjoittamiseen, neuvontaan, asiakaspalveluun sekä kouluttautumiseen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Liitteet

- 6 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2025 - Lahden ympäristöterveys

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 112

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan toimivallan siirtäminen rakennusvalvonnan viranhaltijoille

2057/00.01.01.05/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupakäsittelijä Jaana Hovatov p. 044 482 0407

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää siirtää toimivaltaansa rakennusvalvonnan viranhaltijoille liitteenä olevan delegointimatriisiin mukaisesti edellyttäen, että kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uuden hallintosäännön kokouksessaan 9.12.2024.

Lautakunta päättää, että uusi delegointimatriisi tulee voimaan 1.1.2025 alkaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ja delegointi korvaa aiemman rakennusvalvonnan delegointimatriisin.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön 4 §:n mukaan toimitilin voi päättää sille kuuluvan toimivallan siirtämisestä edelleen alaiselleen viranhaltijalle, mikäli se on lain mukaan mahdollista. 1.1.2025 voimaan astuvan rakentamislain 99 §:n mukaan kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimitilin, jona ei

kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus. Ko. pykälän mukaan rakennusvalvontaviranomaisen toimivallan siirtämiseen sovelletaan, mitä kuntalaissa säädetään. Hallintopakkoa koskevaa asiaa ei kuitenkaan saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi.

Toimivallan siirtämistä koskevan delegointimatriisin muuttaminen on ajankohtaista rakentamislain voimaantulon 1.1.2025 sekä rakennusvalvonnan virkamuutosten ja toimintojen järjestelyn johdosta. Rakennusvalvonnan lupasihteerin tehtävä on muutettu viraksi, koska tehtävässä käytetään julkista valtaa, ja nimike lupakäsittelijäksi. Myös entisiä virkanimikkeitä on muutettu, joten on perusteltua päivittää delegointimatriisi ajantasalle. Muutokset mahdollistavat rakennusvalvonnan tehokkaan toiminnan.

Delegointimatriisi uudistettiin edellisessä päivityksessä siten, että toimivalta siirretään rakennusvalvonnan kaikille viranhaltijoille, jotka tehtäväkuvansa mukaisesti käyttävät siirrettyä toimivaltaa. Tämä mahdollistaa rakennusvalvonnan sisäisen toiminnan notkeamman järjestelyn ja vastaamisen uuden rakentamislain vaatimuksiin, kun toimivaltaa ei ole siirretty liian suppeasti. Viranhaltijoita ovat 1.1.2025 alkaen rakennustarkastaja, rakennuslupapäällikkö, lupa-arkkitehti, johtava lupa-arkkitehti, kaupunkikuva-arkkitehti, maisema-arkkitehti, lupainsinööri, lupakäsittelijä, johtava lupakäsittelijä, tietomallikoordinaattori, valvontainsinööri, valvontamestari ja LVI-insinööri. Toimivallan siirto on voimassa mahdollisista nimikemuutoksista huolimatta.

Delegoinnit perustuvat kaupunginvaltuuston hyväksymään hallintosääntöön. Valtuusto käsittelee rakentamislain voimaantulosta johtuvat muutokset hallintosääntöön kokouksessaan 9.12.2024.

Hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa, joten hallintosääntö voi tulla voimaan, vaikka valtuuston päätös ei ole lainvoimainen. Hallintosääntöä voidaan soveltaa heti, kun sen hyväksymistä tai muuttamista koskeva päätös on tehty. Rakennus- ja ympäristölupalautakunta voi näin ollen päättää delegoinneista kokouksessaan 10.12.2024. Delegointien on välttämätöntä tulla voimaan 1.1.2025 alkaen, jotta rakennusvalvonnalle laissa säädetyt tehtävät on mahdollista hoitaa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: rakennusvalvonnan henkilöstö (sisäinen jakelu, Dynastyn jakelulista:
Rakennusvalvonta, henkilöstö)
Säädöskokoelma

Liitteet

- 7 Delegointimatriisi rakennus- ja ympäristölupalautakunnalta rakennusvalvonnan viranhaltijoille 1.1.2025 alkaen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 113

Toimenpidepyyntö rakennusvalvonta-asiassa; aitarakennelma

5086/10.03.00.08/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Rakennustarkastaja Juhani Pirinen p. 044 482 0808

Lupakäsittelijä Jaana Hovatov p. 044 482 0407

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää, että rakennusvalvonnalle tehty toimenpidepyyntö on tutkittu riittävästi eikä anna aiheutta enempiin toimenpiteisiin.

Perusteluosa

■■■■■■■■■■ haltijat ovat 19.8.2024 toimittaneet rakennusvalvonnalle toimenpidepyynnön koskien naapurikiinteistönsä ■■■■■■■■■■ ja toimenpidepyynnön tekijöiden välisen rajan läheisyyteen rakennettua aitarakennelmaa. Toimenpidepyynnön tekijät ovat pyytäneet selvittämään, onko rakennelma laillinen.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus

saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

[Kuntaliiton hallintopakko-ohjeistuksen](#) mukaan asia tulisi aina saattaa rakennusvalvontaviranomaisena toimivan toimielimen käsiteltäväksi, mikäli valvontailmoitus on tehty kirjallisesti ja/tai ilmoittaja vaatii toimenpiteisiin ryhtymistä.

Rakennusvalvonta toteaa, että toimenpidepyynnön kohteena oleva aitarakennelma on poistettu, joten asian käsittely voidaan päättää.

Tehdyt toimenpiteet

Rakennusvalvonnan tietojen mukaan toimenpidepyynnön tekijät ja kohdekiinteistön haltijat ovat kiistelleet raja-alueestaan ja muista asioista useamman kerran. Rakennusvalvonta tutki etukäteen alueen kaavamääräyksiä ja samalla ilmavalokuvien avulla, miten tontit ovat kehittyneet eri vuosina saadakseen kokonaiskäsityksen kohdekiinteistön rakentamisesta. Tässä yhteydessä rakennusvalvonnassa heräsi epäily, että myös toimenpidepyynnön tekijöiden tontilla saattaa olla asioita, jotka eivät ole voimassa olevan rakennusluvan tai kaavan mukaisia. Tämän vuoksi rakennusvalvonta on suorittanut tarkastuksen molemmilla kiinteistöillä samana päivänä 8.10.2024.

Suoritettussa tarkastuksessa olivat läsnä rakennusvalvonnasta rakennustarkastaja, valvontainsinööri ja maisema-arkkitehti.

Tarkastuksessa havaittiin kohdekiinteistön osalta, että aitarakennelma, josta naapurikiinteistö on valittanut, on kiven juuresta mitaten selvästi liian korkea. Lisäksi ranta-alueella aidat tarvitsevat joka tapauksessa toimenpideluvan. Rakennusvalvonta kehotti suullisesti tontin omistajaa purkamaan aidan tai selvittämään, saako sille rakennusluvan.

Kohdekiinteistön omistajat ilmoittivat 9.10.2024 purkavansa aidakkeen seuraavana viikonloppuna ja toimittivat 14.10.2024 valokuvan, jossa aidake on purettu. Näin ollen rakennusvalvonnan osalta ryhtyminen enempisiin toimenpiteisiin toimenpidepyynnön johdosta raukeaa.

Sovelletut lainkohdat**Maankäyttö- ja rakennuslaki 183 §****Maankäyttö- ja rakennusasetus § 4****Rakennusjärjestys 3.14 Aidat ja istutukset****Perustuslaki 21 §****Hallintolaki 19 §, 20 §, 31 §, 43.1 §, 47 §****Muutoksenhaku**

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote: toimenpidepyynnön tekijät [REDACTED]

[REDACTED], toimenpidepyynnön kohteena olevan kiinteistön omistajat [REDACTED]

[REDACTED]

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 114

Oikaisuvaatimus, purkamislupa 398-2024-162

1518/10.03.00.05/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupakäsittelijä Jaana Hovatov p. 044 482 0407

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää jättää oikaisuvaatimuksen tutkimatta, koska päätös, josta oikaisuvaatimus on tehty, on rauetettu.

Perusteluosa

Rakennusvalvonnan lupainsinööri on tehnyt 17.4.2024 purkamislupapäätöksen 398-2024-162, josta Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue teki oikaisuvaatimuksen 6.5.2024.

Oikaisuvaatimuksen johdosta hakija teetti ulkopuolisella asiantuntijalla luontoselvityksen, joka toimitettiin rakennusvalvonnalle 27.8.2024. Koska selvitys olisi vaikuttanut oikaisuvaatimuksen käsittelyyn, rakennusvalvonta odotti sitä ennen asian käsittelyä toimitelimestä. Hakija kuitenkin katsoi parhaaksi luopua hankkeesta ja päätyi pyytämään luvan raukaisemista 3.9.2024.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Koska tehty päätös on rauetettu hakijan pyynnöstä, ei päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen enemmälle käsittelylle ole perusteita. Oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote: Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, kirjaamo.hame(at)ely-keskus.fi,
Lahden kaupunki / kaupunkisuunnittelu / Mika Järvelä

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 115

Rakennuslupa 398-2024-675

5015/10.03.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupa-arkkitehti Jonna Tynkynniemi p. 044 438 1950

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-675.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kiinteistö Oy Lahden Kauppakatu 27 c/o SV-Portfolio Oy on toimittanut 12.11.2024 rakennusvalvontaan 12-kerroksisen asuinkerrostalon rakentamista koskevan lupahakemuksen. Rakennuspaikka on Seponkatu 5, kiinteistötunnus 398-3-3004-13.

Lupapäätöslite Rakennuslupa 398-2024-675 sisältää tarkemmat tiedot asian käsittelystä ja perusteluista.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Toimenpiteet

Ote hakijalle (rakennusvalvonta toimittaa sähköisen lupapalvelun kautta)

Julkipano

Liitteet

8 Lupapäätös 398-2024-675

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahten kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 116

Rakennuslupa 398-2024-680

5049/10.03.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupa-arkkitehti Jonna Tynkynniemi p. 044 438 1950

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-680.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hartela Etelä-Suomi Oy on toimittanut 14.11.2024 rakennusvalvontaan 8-kerroksisen asuinkerrostalon rakentamista koskevan lupahakemuksen.

Rakennuspaikka on Kivistönkatu 10, kiinteistötunnus 398-5-933-13.

Lupapäätöslite Rakennuslupa 398-2024-680 sisältää tarkemmat tiedot asian käsittelystä ja perusteluista.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Toimenpiteet

Ote hakijalle (rakennusvalvonta toimittaa sähköisen lupapalvelun kautta)

Ote huomautuksen tehneelle naapurille: JMK Investments Oy,

Hirsimetsäntie 7, 15200 Lahti

Julkipano

Liitteet

9 Lupapäätös 398-2024-680

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahten kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 117

Rakennuslupa 398-2024-679

5046/10.03.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupa-arkkitehti Jonna Tynkynniemi p. 044 438 1950

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-679.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hartela Etelä-Suomi Oy on toimittanut 14.11.2024 rakennusvalvontaan kaksikerroksisen pysäköintirakennuksen rakentamista koskevan lupahakemuksen. Rakennuspaikka on Kivistönkatu 6, kiinteistötunnus 398-5-933-17.

Lupapäätöslite Rakennuslupa 398-2024-679 sisältää tarkemmat tiedot asian käsittelystä ja perusteluista.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Toimenpiteet

Ote hakijalle (rakennusvalvonta toimittaa sähköisen lupapalvelun kautta)

Ote huomautuksen tehneelle naapurille: JMK Investments Oy,

Hirsimetsäntie 7, 15200 Lahti

Julkipano

Liitteet

10 Lupapäätös 398-2024-679

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.12.2024

§ 118

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Rakennusvalvonnan viranhaltijoiden lupapäätökset 24.10.–27.11.2024.

- Kaupunkiympäristölautakunnan 13.11.2024 kokouksen pöytäkirjan ote liiteasiakirjoineen §:n 136 "Lahden pohjavesialueiden suojelusuunnitelman hyväksyminen".

- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 2.12.2024 rakennusluvasta 398-2023-126 tehtyyn valitukseen. Valitus on hylätty.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 10.12.2024

§ 119

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 103, § 104, § 105, § 118, § 119

nro 11

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 106, § 108, § 110, § 111, § 112

nro 11

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 107, § 109, § 113, § 114

nro 11

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, hallintovalitus

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä,

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

jollei muuta näytetä. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\)](#).

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 11

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\)](#). Ajantasainen tieto hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksuista [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 115, § 116, § 117

nro 11

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, lupa-asiat

Valitusoikeus MRL 192 §

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen ja velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 2) kunnan jäsenellä; sekä
- 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa.

Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Valitusoikeus MRL 193 §

nro 11

Valitusoikeus maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamispäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen;
- 7) alueellisella ympäristökeskuksella; sekä
- 8) muulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.15.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta.

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä on julkipanopäivää seuraava arkipäivä. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Päätöksen antopäivä

Päätöksen antopäivä on kirjattu tehdyille päätökselle.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

valitusviranomaiselta. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\)](#). Ajantasainen tieto hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksuista [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahten kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Aukioloaika: 9.00–18.00

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 11

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.